

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: обов'язкова
Форма навчання: заочна
Освітній ступінь: бакалавр
Галузь знань: 07 Управління і адміністрування
Спеціальність: 073 Менеджмент
Освітня програма: Менеджмент: бізнес-адміністрування
Рік навчання: 3 **Семестр:** 5
Кількість кредитів (годин): 3 (90 год.: 4 - лекції; 4 - семінарські; 82 - самостійна робота);
Мова викладання: українська

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Мурашко Ірина Сергіївна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат економічних наук, доцент кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Кафедра: кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Робочій e-mail: murashkoirene@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: понеділок, 14.40-16.00

3. Опис та мета дисципліни

Дисципліна «Обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності» є обов'язковим компонентом підготовки здобувачів вищої освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент: бізнес-адміністрування».

Метою дисципліни «Обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності» є формування у студентів системи знань з теоретичних основ та практичних навичок з методики та організації бухгалтерського обліку, аудиту та аналізу як інформаційної основи управлінської діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності» є:

- засвоєння студентами змісту методів бухгалтерського обліку,
- вивчення методики аудиту та аналізу,
- набуття навичок використання обліково-аналітичної інформації для прийняття управлінських рішень.

Предметом дисципліни «Обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності» є обліково-аналітична інформація, яка формується на підприємстві, та її використання для прийняття управлінських рішень.

Міждисциплінарні зв'язки: «Облік і аудит», «Управління активами та інвестиційним портфелем», «Контролінг», «Фінансово-економічна безпека», «Аналіз господарської діяльності».

4. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми: «Менеджмент: бізнес-адміністрування», державного стандарту підготовки бакалаврів зі спеціальності 073 Менеджмент:

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 19. Вміти визначати ризики недосягнення управлінських цілей бізнесу, недостовірності звітності, недотримання законодавства, збереження й використання його ресурсів.

5. Структура дисципліни

Тема 1. Бухгалтерський облік в інформаційній системі підприємства

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>1. Сутність бухгалтерського обліку, функції та користувачі облікової інформації.</p> <p>2. Предмет і метод бухгалтерського обліку.</p> <p>3. Баланс як інформаційна основа для прийняття управлінських рішень.</p> <p>4. Подвійний запис, його значення у формуванні достовірної інформації на підприємстві.</p>	<p>1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 (дата звернення: 20.08.22).</p> <p>2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999р., № 999-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 20.08.22).</p> <p>3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text (дата звернення: 20.08.22).</p> <p>4. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України, № 291 від 30.11.1999р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text (дата звернення: 20.08.22).</p> <p>5. Акімова Н. С., Говоруха О.О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Х. : ХДУХТ, 2019. 182</p>

	<p>с.</p> <p>6.Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 460 с.</p> <p>7.Мурашко І.С. Система нормативно-правового регулювання обліку в Україні. <i>Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського</i>. Серія: економіка і управління. Том 33 (72) № 2. 2022. с.64-69.</p> <p>8. Dobrovolska O., Barannyk L., Taranenko V., Koriahina T., Rybalchenko L. Personal income tax as a tool for implementing state social policy. <i>Investment Management and Financial Innovations</i>. 2021. Vol. 18(2). P. 287–297.</p>																												
<p>Семінарське заняття (4 год.): Не передбачено навчальною програмою</p>																													
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навести відповіді на питання <ol style="list-style-type: none"> 1) Що таке бухгалтерський облік? 2) Які функції виконує бухгалтерський облік? 3) Хто є користувачем бухгалтерського обліку? 4) Які використовуються вимірники у бухгалтерському обліку? 5) Що є предметом бухгалтерського обліку? 6) Як класифікують об'єкти бухгалтерського обліку? 7) Що таке метод бухгалтерського обліку? Які є елементи методу бухгалтерського обліку? 8) Що таке баланс? 9) Що відноситься до активу та пасиву балансу? 10) Що таке бухгалтерський рахунок? 11) Що таке подвійний запис? 2. Скласти кореспонденцію рахунків <table border="1" data-bbox="188 1384 818 2110"> <thead> <tr> <th>Операція</th> <th>Сума, грн</th> <th>Дебет</th> <th>Кредит</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Отримані грошові кошти від дебіторів</td> <td>2000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2. Відрахування у резервний капітал з нерозподіленого прибутку</td> <td>1000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3. Придбані запаси у постачальника</td> <td>5000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4. Нарахована заробітна плата працівникам адміністративного персоналу</td> <td>4000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5. Нарахована заробітна плата працівникам основного виробництва</td> <td>9000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>6. Утримано ПДФО із заробітної плати працівників</td> <td>?</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Операція	Сума, грн	Дебет	Кредит	1. Отримані грошові кошти від дебіторів	2000			2. Відрахування у резервний капітал з нерозподіленого прибутку	1000			3. Придбані запаси у постачальника	5000			4. Нарахована заробітна плата працівникам адміністративного персоналу	4000			5. Нарахована заробітна плата працівникам основного виробництва	9000			6. Утримано ПДФО із заробітної плати працівників	?			<ol style="list-style-type: none"> 1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 (дата звернення: 20.08.22). 2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999р., № 999-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 20.08.22). 3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 .URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text (дата звернення: 20.08.22). 4. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України, № 291 від 30.11.1999р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text (дата звернення: 20.08.22). 5. Акімова Н. С., Говоруха О.О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Х. : ХДУХТ, 2019. 182 с. 6. Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 460 с. 7. Мурашко І.С. Система нормативно-
Операція	Сума, грн	Дебет	Кредит																										
1. Отримані грошові кошти від дебіторів	2000																												
2. Відрахування у резервний капітал з нерозподіленого прибутку	1000																												
3. Придбані запаси у постачальника	5000																												
4. Нарахована заробітна плата працівникам адміністративного персоналу	4000																												
5. Нарахована заробітна плата працівникам основного виробництва	9000																												
6. Утримано ПДФО із заробітної плати працівників	?																												

7. Утримано військовий збір із заробітної плати працівників	?			<p>правового регулювання обліку в Україні. <i>Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського</i>. Серія: економіка і управління. Том 33 (72) № 2. 2022. с.64-69.</p> <p>8. Фінансовий облік: збірник задач і тестів : навчальний посібник/ Н.В.Гудзь, П.Н.Денчук, Н.В.Починок, Р.В.Романів / Під заг. ред. Романіва Р.В. Тернопіль, 2019. 192 с.</p>
8. Нараховано ЄСВ на заробітну плату адміністративних працівників	?			
9. Нараховано ЄСВ на заробітну плату працівників основного виробництва	?			
10. Виплачена заробітна плата	?			

Тема 2. Фінансова звітність підприємства як основа аналізу та прийняття управлінських рішень

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, зміст та елементи балансу. 2. Поняття, зміст та елементи звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід). 3. Поняття, зміст та елементи звіту про рух грошових коштів. 4. Поняття, зміст та елементи звіту про власний капітал. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999р., № 999-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 20.08.22). 2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013р. № 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text (дата звернення: 20.08.22) 3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text (дата звернення: 20.08.22). 4. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України, № 291 від 30.11.1999р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text (дата звернення: 20.08.22). 5. Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін.. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 460 с. 6. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник / В. М. Соболев, І. А. Косата, Т. В. Розіт тощо; за ред. В. М. Соболева. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 222 с.

<p>Семінарське заняття (2 год.): Не передбачено навчальною програмою</p>											
<p>Завдання для самостійної роботи: 1. Співставити елементи із формою фінансової звітності у таблиці: Елементи фінансової звітності</p> <table border="1" data-bbox="188 315 817 539"> <thead> <tr> <th>Фінансова звітність</th> <th>Елементи</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Баланс</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Звіт про фінансові результати</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Звіт про рух грошових коштів</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Звіт про власний капітал</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Елементи:</p> <ol style="list-style-type: none"> Активи Дохід від реалізації продукції Адміністративні витрати Рух грошових коштів у результаті операційної діяльності Власний капітал Внески учасників Вилучення капіталу Розподіл прибутку Поточні зобов'язання та забезпечення Нерозподілений прибуток <p>2. Навести визначення понять:</p> <ol style="list-style-type: none"> Основна діяльність Доходи Витрати Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) Власний капітал Зобов'язання Прибуток Інвестиційна діяльність Фінансова діяльність Інший сукупний дохід 	Фінансова звітність	Елементи	Баланс		Звіт про фінансові результати		Звіт про рух грошових коштів		Звіт про власний капітал		<ol style="list-style-type: none"> Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999р., № 999-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 20.08.22). Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013р. № 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text ((дата звернення: 20.08.22). План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text (дата звернення: 20.08.22). Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України, № 291 від 30.11.1999р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text (дата звернення: 20.08.22). Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 460 с. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник / В. М. Соболев, І. А. Косата, Т. В. Розіт тощо; за ред. В. М. Соболева. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 222 с.
Фінансова звітність	Елементи										
Баланс											
Звіт про фінансові результати											
Звіт про рух грошових коштів											
Звіт про власний капітал											

Тема 3. Принципи, методи і техніки управлінського обліку

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (4 год.): Не передбачено навчальною програмою</p>	
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття управлінського обліку. Порівняльні характеристики управлінського та бухгалтерського обліку. Сутнісна характеристика та вимоги до управлінської звітності. 	<ol style="list-style-type: none"> Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. К. ЦНЛ.2020. 534с. Гуцаленко Л. Управлінський облік: навчальний посібник. К.ЦНЛ. 2020. 370с. Метіль Т.К., Максимчук І.А. Організація управлінського обліку в інформаційному просторі підприємства. <i>Інвестиції: практика та досвід.</i> № 16/2021. С.46-50. Михальська О. Л., Швець В. Г.

	<p>Управлінський облік та аналіз виробничих витрат: монографія; КНУ. Київ : Кондор, 2019. 224 с.</p> <p>5.Мурашко І. С. Бухгалтерський та управлінський облік як основа інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Економіка та суспільство. Випуск № 41. 2022.</p> <p>6.Пилипів Н. І., Максимів Ю. В., П'ятничук І. Д. Управлінський облік : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2018. 380 с.</p> <p>7.Управлінський облік : підручник / О. В. Фоміна, О. А. Мошковська, О. О. Августова [та ін.] ; за заг. ред. О. В. Фоміної. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 228 с.</p> <p>8. Bui, N. T., Tu Le, O. T., & Nguyen, P. T. Management accounting practices among vietnamese small and medium enterprises. Asian Economic and Financial Review. 2020. 10(1). pp. 94-115.</p>										
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготувати відповідь на питання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття «Управлінський облік» 2. Навести порівняльну характеристику управлінського та бухгалтерського обліку. 3. Навести основні вимоги до управлінської звітності. 4. Бюджетування та контроль витрат, доходів, фінансових результатів діяльності підприємства. 5. Склад управлінської звітності. 6. Визначення центрів витрат і центрів відповідальності. <p>Завдання: Скласти прогнозний бюджет фінансового результату на 2023р. для підприємства, яке займається посередницькою діяльністю використовуючи наступні дані:</p> <table border="1" data-bbox="188 1653 818 1939"> <thead> <tr> <th>Показники</th> <th>Сума, грн.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.Середня величина націнки при реалізації товарів</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>2.Рентабельність реалізації</td> <td>12%</td> </tr> <tr> <td>3.Бажаний чистий прибуток</td> <td>24000,0</td> </tr> <tr> <td>4.Податок на прибуток</td> <td>10500,0</td> </tr> </tbody> </table>	Показники	Сума, грн.	1.Середня величина націнки при реалізації товарів	35%	2.Рентабельність реалізації	12%	3.Бажаний чистий прибуток	24000,0	4.Податок на прибуток	10500,0	<ol style="list-style-type: none"> 1.Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. К. ЦНЛ.2020. 534с. 2.Гуцаленко Л. Управлінський облік: навчальний посібник. К.ЦНЛ. 2020. 370с. 3.Метіль Т.К., Максимчук І.А. Організація управлінського обліку в інформаційному просторі підприємства. <i>Інвестиції: практика та досвід</i>. № 16/2021. С.46-50. 4.Михальська О. Л., Швець В. Г. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат: монографія; КНУ. Київ : Кондор, 2019. 224 с. 5.Мурашко І. С. Бухгалтерський та управлінський облік як основа інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Економіка та суспільство. Випуск № 41. 2022. 6.Пилипів Н. І., Максимів Ю. В., П'ятничук І. Д. Управлінський облік : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2018. 380 с. 7.Управлінський облік : підручник / О. В. Фоміна, О. А. Мошковська, О. О. Августова [та ін.] ; за заг. ред. О. В. Фоміної. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 228 с. 8. Bui, N. T., Tu Le, O. T., & Nguyen, P. T. Management accounting practices among vietnamese small and medium enterprises. Asian Economic and Financial Review. 2020. 10(1). pp. 94-115.
Показники	Сума, грн.										
1.Середня величина націнки при реалізації товарів	35%										
2.Рентабельність реалізації	12%										
3.Бажаний чистий прибуток	24000,0										
4.Податок на прибуток	10500,0										

Тема 4. Аудит в системі інформаційного забезпечення управлінської діяльності

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (4 год.): Не передбачено навчальною програмою</p>	
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>1. Аудит в системі фінансово-господарського контролю</p> <p>2. Сутність аудиту, його предмет, мета та завдання</p> <p>3. Види аудиту</p> <p>4. Принципи аудиту</p> <p>5. Методи аудиту фінансової звітності.</p> <p>Тестові завдання (зразок)</p> <p>1. Поняття «аудит» та «ревізія»</p> <p>а) тотожні; б) різні</p> <p>2. Основна мета аудиту:</p> <p>а) виправлення всіх помилок в обліку та звітності</p> <p>б) виявлення шахрайства та помилок в обліку та звітності</p> <p>в) встановлення достовірності фінансової звітності та відповідності здійснених фінансових та господарських операцій нормативним актам</p> <p>3. Термін «аудитор» у перекладі з латинської означає:</p> <p>а) перевіряти</p> <p>б) слухати, заслуховувати</p> <p>в) завіряти</p> <p>4. Головний критерій, який виділяє професію аудитора від інших схожих:</p> <p>а) загальна компетентність</p> <p>б) професійна відповідальність</p> <p>в) незалежність</p> <p>г) володіння технічними професійними прийомами</p> <p>5. Обов'язковий аудит – це:</p> <p>а) аудит за рішенням керівництва підприємства</p> <p>б) аудит за рішенням зборів акціонерів</p> <p>в) аудиторська перевірка, передбачена законодавчими актами</p> <p>6. Сутність аудиту полягає в:</p> <p>а) перевірці ведення бухгалтерського обліку та складанні звітності</p> <p>б) оказанні допомоги у розрахунку податків та консультуванні по фінансовим та правовим питанням</p> <p>7. Задача аудитора:</p> <p>а) знайти та попередити помилку</p> <p>б) допомогти керівництву у складанні фінансової звітності</p> <p>в) перевірити фінансову звітність та виразити думку про її достовірність</p> <p>8. Податкові служби коректують плани перевірок у відповідності до результатів аудиторських висновків:</p> <p>а) так; б) ні</p>	<p>1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999р. № 999-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 20.08.22).</p> <p>2. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні» від 21 грудня 2017р. №2258-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text (дата звернення: 20.08.22).</p> <p>3. Аудит: підручник (у двох частинах) / О.М. Брадул, В. А. Шепелюк, С. Б. Ільїна, М. О. Юнацький, А. П. Хорошенко, Брадул Т.В.; за ред. Грушко. К. : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с.</p> <p>4. Аудит. Практикум : навч. посібник / С. А. Бурлан, Н. В. Каткова, О. С. Циганова, І. С. Мурашко ; за заг. ред. С. А. Бурлан. Миколаїв : НУК, 2021. 264 с.</p> <p>5. Рязанова Н. О. Аудит : навчально-методичний посібник. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 234 с.</p>

<p>в) в залежності від результатів перевірок</p> <p>9. Поточний контроль за здійсненням економічної політики та якістю керівництва підприємством – це:</p> <p>а) внутрішній аудит; б) зовнішній аудит</p> <p>10. Взаємовідносини аудитора та клієнта:</p> <p>а) добровільні</p> <p>б) визначаються керівництвом аудиторської фірми</p> <p>в) встановлюються аудиторськими стандартами</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Розкрити письмово питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які є принципи професійної етики аудитора? 2. Які є види аудиту? 3. Які відмінності внутрішнього та зовнішнього аудиту? 4. Які застосовуються методи аудиту? 5. Назвіть складові аудиторського ризику? 6. З якою метою проводиться оцінка системи внутрішнього контролю? 7. Що є аудиторськими доказами? <p>Завдання:</p> <p>Необхідно визначити перелік аудиторських процедур аудиту основних засобів на кожному етапі аудиту та визначити з якою метою буде проводитися такі процедури.</p>	<p>1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999р. № 999-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 20.08.22).</p> <p>2. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні» від 21 грудня 2017р. №2258-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text (дата звернення: 20.08.22).</p> <p>3. Аудит: підручник (у двох частинах) / О.М. Брадул, В. А. Шепелюк, С. Б. Ільїна, М. О. Юнацький, А. П. Хорошенко, Брадул Т.В.; за ред. Грушко. К. : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с.</p> <p>4. Аудит. Практикум : навч. посібник / С. А. Бурлан, Н. В. Каткова, О. С. Циганова, І. С. Мурашко ; за заг. ред. С. А. Бурлан. Миколаїв : НУК, 2021. 264 с.</p> <p>5. Рязанова Н. О. Аудит : навчально-методичний посібник. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 234 с.</p>

Тема 5. Сутність та основні завдання фінансово-економічного аналізу в управлінській діяльності

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>Не передбачено навчальною програмою</p>	
<p>Не передбачено навчальною програмою</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причина, яка впливає на певний результат (наслідок) це: <ol style="list-style-type: none"> 1) резерв; 2) індукція; 3) фактор; 4) дедукція 2. Запас ресурсів, який свідомо не витрачається і підтримується на певному рівні як засіб, що забезпечує надійність і безперервність роботи у будь-якій системі, - це: <ol style="list-style-type: none"> 1) фактор; 2) резерв; 3) комплекс; 4) баланс 3. Які бувають види аналізу залежно від часу їх проведення: <ol style="list-style-type: none"> 1) попередній, оперативний, наступний, перспективний 2) системний, оперативний, порівняльний, перспективний 3) попередній, оперативний, прогностичний 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021. 260 с. 2. Економічний аналіз : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти/ Н. Ю. Рекова, Є. О. Підгора, В. В. Ровенська, О. В. Латишева, Т. П. Гітис, І. Ю. Єрфорт, І. І. Смирнова, С. В. Касьянюк. Краматорськ : ДДМА, 2021. 200 с. 3. Кулик А. В. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 452 с.

<p>4) оперативний, наступний, прогнозний</p> <p>4. Як називають аналіз, що здійснюється шляхом зіставлення даних кількох споріднених підприємств або орієнтуючись на показники кращих підприємств галузі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) оперативний 2) прогнозний 3) порівняльний 4) системний <p>5. Як інакше називають порівняльний аналіз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ретроспективний 2) перспективний 3) поточний 4) міжгосподарський <p>6. Який аналіз застосовують для досліджень складних економічних проблем, великих виробничих комплексів, які поєднують з аналізом технічних, соціальних, демографічних і національних проблем, екологічних і політичних умов:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ретроспективний 2) стратегічний 3) статистичний 4) системний <p>7. Який аналіз здійснюють на підприємствах і в його підрозділах безпосередньо в процесі господарської діяльності або відразу після закінчення окремих виробничих чи інших робіт:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) оперативний 2) наступний 3) попередній 4) прогнозний <p>8. Який аналіз передуює виробничим подіям, передбачає їх наслідки, оцінює їхню ефективність:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) поточний 2) прогнозний 3) порівняльний 4) оперативний <p>9. За характером впливу на результати господарської діяльності розрізняють фактори:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) трудові та нетрудові 2) внутрішньогосподарські, галузеві 3) інтенсивні та екстенсивні 4) регіональні, народногосподарські 	<p>4. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз. Навчально-методичний посібник для практичних занять і самостійної роботи. Полтава: ПДАУ, 2021. 99 с.</p> <p>5. Ярова В.В., Велієва В.О. Теорія економічного аналізу: навч. посібник. 2021. 115с.</p>
---	---

Тема 6. Методика фінансово-економічного аналізу

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (4 год.): Не передбачено навчальною програмою</p>	
<p>Семінарське заняття (4 год.): Не передбачено навчальною програмою</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Використовуючи дані фінансової звітності діючого підприємства (ПрАТ «Дунайсудноремонт», ПрАТ «ЩКК», ПрАТ «УДП» або інші), проаналізувати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ліквідність балансу; 2) платоспроможність підприємства; 3) фінансову стійкість; 4) рентабельність; 5) показники ділової активності; 6) ймовірність банкрутства. <p>За результатами проведеного аналізу зробити висновки</p>	<p>1. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. І.В.Сіменко, Т.Д.Косової. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 384 с.</p> <p>2. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій / за заг. ред. К.Ковальчук. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 328 с.</p> <p>3. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021. 260 с.</p> <p>4. Мулик Т.О., Материнська О.А., Пльонсак О.Л. Аналіз господарської діяльності. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 384 с.</p> <p>5. Основи економічного аналізу : навч.-метод. посібник / В. М. Микитюк, Т. М. Паламарчук, О. П. Русак та ін.; за ред. В. М. Микитюка. Житомир: Рута, 2018. 440 с.</p>

Тематика рефератів:

1. Провідне місце економічного аналізу в процесі управління, функціональному менеджменті, аудиті.

2. Роль економічного аналізу в супроводженні технології управлінських рішень.
3. Зростання ролі економічного аналізу в періоди глобалізації економіки та фінансово-економічних криз.
4. Господарська діяльність як предмет економічного аналізу.
5. Особливості та зв'язок управлінського (або техніко-економічного) й фінансового аналізів, їх структура, інформаційне забезпечення.
6. Особливості стратегічного, поточного, оперативного, ретроспективного аналізів.
7. Системний підхід до вибору та застосуванню методів і прийомів економічного аналізу.
8. Сутність і принципи організаційного забезпечення, його складові елементи та значення для якісного й своєчасного проведення економічного аналізу.
9. Зв'язок організації економічного аналізу з організацією виробництва.
10. Форми організації аналітичної роботи: сутність; характерні ознаки; взаємозв'язок форм з функціями економічного аналізу.
11. Інформація як важливий сучасний ресурс.
12. Зв'язки між економічною інформацією та економічним аналізом.
13. Зміст управлінського аналізу підприємства
14. Методи прогнозування можливого банкрутства
15. Вплив інфляції на прийняття рішень фінансового характеру
16. Сутність інформаційного забезпечення, його еволюція.
17. Вимоги до інформації. Принципи формування економічної інформації як основи для організації обліку та складання звітності.
18. Класифікація аналітичної інформації та характеристика її видів.
19. Аудит в системі фінансово-господарського контролю.
20. Сутність аудиту, його предмет, мета та завдання.
21. Класифікація аудиту за певними ознаками.
22. Принципи аудиту та їх характеристика.
23. Планування аудиту.
24. Етапи аудиту.
25. Оцінювання системи внутрішнього контролю
26. Роль і місце бухгалтерії у системі господарського обліку
27. Правові засади бухгалтерського обліку та його місце у сучасній системі економічних наук.
28. Бухгалтерський облік у сучасній системі управління суб'єктом господарювання.
29. Предметно-методологічна цілісність облікового процесу.
30. Поняття та значення фінансової звітності.
31. Склад та елементи фінансової звітності.
32. Експрес-аналіз Балансу.
33. Ліквідність Балансу.
34. Порівняльний Баланс підприємства.
35. Принципи формування фінансової звітності.

ПРИКЛАДИ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Завдання 1.

Фірма розглядає можливість виробництва і маркетингу шин для автомобілів. Ринок для цього товару може бути сприятливим і несприятливим. Фірма розглядає три альтернативи:

1) будувати великий завод, що у випадку сприятливого ринку буде давати прибуток у розмірі 200 тис. дол.; якщо ринок буде несприятливий, то чисті втрати становитимуть 180 тис. дол.;

2) будувати малий завод, що у випадку сприятливого ринку принесе 100 тис. дол. доходу, а у випадку, якщо ринок буде несприятливий, - збиток становитиме 20 тис. дол.;

3) нічого не робити. У цьому випадку підприємство не одержить прибутку, але і не буде нести втрат.

Завдання 2.

Визначити прибуток та рентабельність виробу на кожному з трьох підприємств, що випускають праски однакової моделі, якщо повна собівартість виробу на підприємствах: $C_1 = 220$ грн / шт., $C_2 = 250$ грн / шт., $C_3 = 265$ грн / шт., а річний обсяг продукції прасок становить: $N_1 = 10$ тис. шт. / рік; $N_2 = 6$ тис. шт. / рік; $N_3 = 2$ тис. шт. / рік. Відомо, що нормативна рентабельність виробу (P_n) — 18 %.

Завдання 3.

Фонд оплати праці в базисному періоді склав 605 тис. грн, а в звітному - 670,5 тис. грн. Середньоблікова кількість робітників у базисному періоді - 2000 чол. Обсяг товарної продукції в звітному періоді збільшився на 8,5%. У структурі собівартості в базисному періоді частка витрат за статтею «Заробітна плата» склала 12%. Проаналізувати вплив на собівартість продукції зміни витрат за статтею «Заробітна плата».

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять.

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності.

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота має комплексний характер: вона містить 5 тестових завдань, 2 теоретичні питання та практичне завдання.

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант- 1

1. Тести

1. Виявлення та аналіз системи цілей організації і стратегії їх досягнення передбачають:
 - 1) аналіз місії організації; 2) аналіз цілей підприємства;
 - 3) аналіз системи відповідальності за досягнення цілей;
 - 4) усі відповіді вірні; 5) вірна відповідь відсутня.
2. Метою управлінського аналізу є:

- 1) підготовка аналітичної інформації, необхідної і достатньої для ухвалення управлінського рішення;
- 2) виявлення недоліків управління; 3) усі відповіді вірні; 4) вірна відповідь відсутня.
3. Оцінна функція управлінського аналізу передбачає:
 - 1) виявлення відмінностей досягнутого стану і розвитку об'єкта аналізу від бажаного шляхом порівняння його параметрів і встановлених критеріїв;
 - 2) деталізоване виявлення ознак невідповідності об'єкта і встановлених критеріїв, причин невідповідності;
 - 3) обґрунтування рекомендацій з переведення об'єкта в бажаний стан, виявлення резервів підвищення ефективності управлінської системи;
 - 4) усі відповіді вірні; 5) вірна відповідь відсутня.
4. Об'єктом управлінського аналізу може бути:
 - 1) управлінська проблема і її різновиди;
 - 2) управлінське рішення;
 - 3) система управління підрозділом і її окремі елементи (функціональні й організаційні блоки, підсистеми, підрозділи та їхні елементи);
 - 4) усі відповіді вірні; 5) вірна відповідь відсутня.
5. Принцип управлінського аналізу адаптивність означає:
 - 1) комплексність вивчення об'єкта, факторів, їхній зв'язок і співвідпорядкованість;
 - 2) врахування особливостей, стану і тенденцій розвитку об'єкта управлінського аналізу;
 - 3) безперервність; 4) усі відповіді вірні; 5) вірна відповідь відсутня.

2. Теоретичні питання

1. Сутність бухгалтерського обліку, функції та користувачі облікової інформації.
2. Види аудиту.

3. Практичне завдання

За наведеними показниками балансу у таблиці визначити:

- 1) Відхилення.
- 2) Показники ліквідності

Таблиця

Показник	Вихідні дані		Відхилення	
	31.12.2020р.	31.12.2021р.	Абсолютне	Темп зростання, %
1.Необоротні активи	120450	120350		
2.Запаси	95400	103000		
3.Дебіторська заборгованість	55500	35040		
4.Грошові кошти	15450	20100		
5.Власний капітал	200000	200145		
6.Довгострокові зобов'язання	30000	25000		
7.Короткострокові зобов'язання, у тому числі	56800	53345		
7.1.Розрахунки з оплати праці	17000	16000		
7.2.Розрахунки за податками	9000	7000		
7.3.Розрахунки з постачальниками	25000	21000		

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою згідно табл. 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
89-70	добре
51-69	задовільно
1-50	незадовільно

Загальна оцінка за курс виставляється за результатами поточного та проміжного контролю згідно табл. 2.

Таблиця 2.

Формування загальної оцінки за курс

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – середньозважений бал оцінок за теоретичні питання та/або практичні завдання, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,3
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Критерії оцінювання під час поточного контролю

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, а також результати самостійної та індивідуальної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/polozhennja_pro_porjadok_ocinjuvannja_rivnja_navchalnyh_dosjahren_z_i_zminamy-vid-28.08.2020-protokol-1.pdf)

Оцінювання роботи на семінарських заняттях, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях приведені у табл. 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну

	частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання розв'язання задач представлено у табл. 4.

Таблиця 4.

Критерії оцінювання розв'язання задач

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Розв'язання задачі є абсолютно вірним. Студент володіє знаннями методики здійснення розрахунків, вміє нестандартно підходити до розв'язання задач (вирішення ситуацій) та робити обґрунтовані висновки.
4 бали	Задача розв'язана вірно, але обґрунтування висновків є недостатнім
3 бали	Задача розв'язана вірно, але немає висновків та хід розв'язання задачі (вправи, ситуації) не подано.
2 бали	При розв'язанні задачі виявлені неточності, помилки в розрахунках.
1 бал	Практичне завдання розв'язане невірно.
0 балів	Не було спроби розв'язати задачу

Здобувач вищої освіти має бути оцінений не менш як з 70% семінарських занять, передбачених навчальним планом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не був оцінений з відповідної кількості занять, він отримує 0 балів за кожне заняття, з якого мав бути оцінений. При цьому здобувачу вищої освіти може бути зараховано виконання індивідуальних завдань за певне заняття якщо він не був оцінений за результатами проведення семінарського заняття.

Основними видами індивідуальних завдань є: підготовка доповідей, рефератів; розв'язування задач, вирішення ситуаційних завдань тощо.

Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела, якісна презентація результатів власного дослідження.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання. Разом з тим здобувач освіти може запропонувати свою тему доповіді (реферату) у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Окрім цього у якості виконання індивідуального завдання здобувачу вищої освіти може бути зараховано проходження онлайн-курсів (у відповідності до змісту навчальної дисципліни) на платформах EdEra, Coursera, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «30». Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне питання/завдання, яка переводиться за 100 бальною шкалою та множиться на коефіцієнт 0,3. Критерії оцінювання теоретичних та практичних завдань, які включено до проміжного контролю, наведено у табл. 3-4. У разі, якщо здобувач вищої освіти за проміжний контроль отримав менше ніж 16 балів, то він вважається таким, що не склав проміжний контроль. У графі «проміжний контроль» виставляється 0 балів.

Критерії оцінювання при організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання

У разі проведення освітнього процесу у дистанційному режимі, порядок його організації регулює «Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/polozhennja-pro-orhanizaciju-osv.-procesu-iz-zast.-tehnolohij-dyst.-navch.-2020.pdf>).

Дистанційний режим навчання передбачає проведення навчальних занять, контрольних заходів та самостійної роботи здобувачів відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу під час синхронного режиму навчання може здійснюватися через онлайн-платформи проведення відео конференцій GoogleMeet або Zoom.

Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення дистанційних занять, а також шляхом оцінювання самостійних індивідуальних і групових завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або GoogleClassroom).

Завдання проміжного контролю виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або GoogleClassroom), які оцінюються за поданим вище алгоритмом.

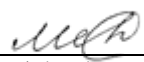
Викладач

(підпис) (ПІБ)

Мурашко І. С.

Затверджено на засіданні кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю протокол № 1 від «01» вересня 2022 р.

Завідувач кафедри

(підпис) (ПІБ)

Метіль Т. К.